

közé, Szent-Györgyi Albert és Verzár Frigyes szomszédságába. Went nem volt anekdotázó alkat, hallgatóit ritkán kalauzolta kanyaros kitérőkre, de a stressz „story” (új hormon keresése közben a szervezet védekezését szolgáló általános alkalmazkodási tünetcsoport felismerése) oly színesen-élvezetesen ismertette, hogy a szelekciót kedvelő memória azóta is szigorlatra kész állapotban őrzí. Alig egy évtized múltán a lefordíthatatlan stressz polgárjogot nyert mindennapos szóhasználatunkban, az illusztris szerző hármass könyvével az anyanyelvén is „tudományos bestseller” lett, a „levél Johnnak” Jánoshoz már magyarul szól, gyaníthatóan némi szereppel az orvoskari túljelentkezésben.

A Kriterion Könyvkiadó „Korunk Könyvek” szerkesztői, jelesül Dankanits Ádám, Molnár Gusztáv, Szabó T. E. Attila és Toró Tibor hasznos, szép feladatra vállalkoztak, midőn a sorozat szelleméhez illően a Selye-trilógia legjellemzőbb feljegyzéseit „Bonckés alatt a kutatás” címmel egyetlen kötetbe tömörítették. Ritka manapság az olyan lírikus alkatú kutató, aki írói ihlettel önmagát a tudóssá válás modelljéül kínálja, pontosabban: a szigorú szakmai szemlélet nem kedvez az efféle alanyi megnyilvánulásoknak. Ezért rendhagyó eset a Selye professzoré, s ebben (is) rejlik olvasottsága. Ugyanígy természetesen az olvashatóságában és az élmény érzékelhető hitelében. Ez a népszerűség nem vét a szakszerűség szabályai ellen, és nem önmagáért való érdekesség. A „kedves John” itt olyan világba invitáltatik, ahol a stressztünetcsoport, az anafilaktoid-gyulladás, a szteroidanesztézia, az endokrin vese és a kalcifilaxis kiemelkedő kilométerkövei mentén, kanyargós úton kísérik végig, várható nehézségek ellenében elérhető célok felé kap biztatást az illetékestől. „Az életet csak az értheti meg, aki egy kicsit maga is költő” — írja a vele egy kontinensen élő nagy kortárs, Szent-Györgyi Albert, az egyik Selye-könyv előszavában. A stressz megfogalmazója valóban poéta, nemcsak azért, mert alkalmasint aktív verselő, hanem mert a gépesített kutatás szomszédságában a költők szenvedélyével mer szubjektív lenni, és a biológiai képletek szigorát lírai közegben tudja megszelídíteni. A teamtudósok falanszteri személytelenségével szemben (amely a gyógyító gyakorlatot is fenyegeti) ő az összegező egyén ideálját, az érzékszerveivel észlelő típusát érvényesíti.

Az avatott válogatók jóvoltából pedig megtörténik az a csoda, hogy három ismert könyvből egy negyedik kerekedik, amely önálló mondanivalóval kínálkozik a könyvespolcra. (*Kriterion*, 1975.)

SZALLÁSI ÁRPÁD

Szerkesztői asztal

Realista törekvések mai művésztünkben a címe annak a kiállításnak, amely január 20-tól látható a Magyar Nemzeti Galériában. A Dezső József, Fejér Csaba, Németh József, Patay László, Szalay Ferenc, Szurcsik János festőművészek munkáiból rendezett kiállítás értékelésére áprilisi számunkban visszatérünk.

*

Móra Ferenc ifjúkori verseit *Kiskunfélegyháza város tanácsa adta ki*. „Móra Ferenc félegyházi élete” címmel *Mezősi Károly*, a néhány évvel ezelőtt

elhunyt, kitűnő *Petőfi- és Móra-kutató* irt bevezető tanulmányt. A kötetet Péter László szerkesztette.

*

A hódmezővásárhelyi Frankel Leó Közgazdasági és Egészségügyi Szakközépiskola látta vendégül szerkesztőségünket február 14-én. A folyóirat munkájáról dr. Vörös László főszerkesztő beszélt, a kérdésekre Annus József főszerkesztő-helyettes, Olasz Sándor szerkesztő és Tóth Béla író, rovatvezető válaszolt.